

Összművészet a határon

Tájidegen – Művészeti szabadnapok

FAZAKAS RÉKA

Szentgotthárd, 2019. VIII. 13–17.

Valóban tájidegen Szentgotthárdtól a már ötödik éve működő rendezvénysorozat? Vajon mikor és mitől válik „őshonossá”, mikor mondhatjuk, hogy szervesen együtt él majd a határszéli kisváros kulturális életével? Képes-e a kortárs művészet formálni egy település életét néhány nyári napon át?

Annyiban talán tájidegen a fesztivál, hogy az arculat harsány magenta színe és a pandamacik kissé szokatlanok errefelé. Tájidegen, mert a bő három és fél órás vonatozást követően már Ausztriában üdvözölt a mobilszolgáltatóm, mintha átléptem volna az országhatárt. Az idei, ötödik alkalommal megrendezett művészeti fesztivál a fenti kérdésekre is választ keres, de leginkább a közös alkotásra és az összművészetiségre fókuszál. A rendezvény immár országosan

is fontos tényezőnek számít, valamint Szentgotthárd és a nyugati határszél régiójának művészetszemléleti formálását is szolgálja.

A fesztivált W. Horváth Tibor 2015-ben hívta életre. A MOME médiadesign és médiatervező szakán végzett, 2018 óta Derkovits-ösztöndíjas alkotó fontosnak tartotta, hogy a szülővárosában az év néhány napján kortárs képzőművészeti alkotótelepet hozzon létre. A művésztelepek gyakorlatát W. Horváth kiszélesítette. Attitűdjéből eredően – hiszen médiaművészi tevékenysége mellett zenél is – továbbment, és egy mindenki számára nyitott „összművészeti szabadnap” sorozatot indított el. A közös alkotói tevékenység mellett színházművészeti produkciók, zenei koncertek, a laikusok számára is érthető művészeti workshopok, kerekasztal-beszélgetések és filmvetítések alkotják a programot. A meghívott, ismert művészek mellett – akik közül sokan W. Horváth egykori mesterei – sok fiatal alkotó, egyetemista, sőt művészeti középiskolában tanuló diák vesz részt a fesztiválon, főként a szervező(k) növendékei. Mesterek és tanítványok, sőt azok

Az **EDGE OF HEAVEN** workshop keretében készült falfestmény az 5. Tájidegen helyszínén

Fotó: Takács Fruzsina

tanítványai, generációkat átívelő módon alkotnak együtt a symposionok hagyományait követve, a közösségért.

A fesztiválnak nem csupán helyszíne Szentgotthárd, hanem a közös alkotóhét során a városért, annak lakóiért és hagyományainak fenntartásáért is szeretnének tenni valamit. Az ország legnyugatibbra fekvő települése az osztrák és szlovén határok közelsége miatt mindig is sajátos geopolitikai helyzetben volt. Az egykor virágzó gyáripárt a vasfüggöny felhúzását követően, Ausztria közelsége miatt szándékosan visszafejlesztették, napjainkig mégis virágzó, soknemzetiségű település tudott maradni. Az alkotóhét szervezői szoros együttműködést alakítottak ki az önkormányzattal, a határokon is túlnyúló régió sajtójával, valamint a környékbeli vállalkozókkal. W. Horváth a Tájidegen indulásának idején megkapta a templom mellett lévő épület tetőtéri termeit, Templom Galériává alakította azt, és ott évről évre kortárs kiállításokat szervez, nem csupán a művészeti fesztivál időszakában.

A telep helyszínéként olyan területeket választottak bázisul, amelyek egykor fontos szerepet töltek be a város életében, de idővel lepusztultak. A korábbi fesztiválok helyszínéként az egykori városi fürdő medencéje vagy a már használaton kívüli buszpályaudvar épülete szolgált. A régi strand területét azóta felújították, és az egykori városszerkezethez igazodó parkká fejlesztették (Barokk kert). Öt év tapasztalata alapján talán kijelenthetjük, hogy a Tájidegen ráirányítja a döntéshozók figyelmét az okkal kiválasztott helyszínek jelentőségére, azok méltatlanul elhanyagolt voltaira.

Az ideai művésztelepen a város központjában álló barokk templom mögötti lepusztult fal mellett gyűltek össze az alkotók a workshopokra. Az elhanyagolt felületre, *Edge of Heaven* címmel, a területhez és a templomhoz illeszkedő szín- és formavilágú falfestményeket készítettek Kelemen Botond művészeti vezetésével. A falat a fesztivál végén szimbolikusan át is adták a városnak. Egy ideiglenes színpadot is felállítottak, ahol a mindenki számára nyitott társművészeti rendezvények, beszélgetések zajlottak.

W. HORVÁTH TIBOR *A Holdon nem kell füvet nyírni* című kísérleti filmjének látványterve drónfelvételhez

Az érdeklődők láthatták a tavalyi Tájidegen-napokon készült filmet, amelyet Reitter Lidija Németországban élő médiaművész készített *All you need is... – Boldogság* címmel, utána az alkotóval tartottunk pódiumbeszélgetést. Budai Bálint és Kelemen Botond *Média Cubes* című audiovizuális performanszát is itt mutatták be a közönségnek. A művésztelep alapítója délelőttként performansz workshop keretében közös alkotásra invitálta a résztvevőket, a folyamatot drón segítségével rögzítettük. Levettük W. Horváth *A Holdon nem kell füvet nyírni* című, folyamatosan bővülő performanszfilmjét, valamint a Kompania Színházi Társulat *The House On The Border* című, a helyhez igazított munkáját Lukács Mihály rendezésében. A V4 projekt keretében megvalósult, lengyel, cseh és szlovák művészekkel közösen létrejött film Mrožek *Ház a határon* című tévéjátékából indult ki, mely a közös gondolkodást és alkotást helyezi fókuszba a határ kérdésének aktuális témáit feszegetve. A performatív elemekkel kiegészült bemutató a nyugati hármashatáron új értelmet kapott.

Fotó: Lukács Máté

Az *Edge of Heaven* falfestő workshop, **OSZKAI VIRÁG** és **KELEMEN BOTOND**